

рівнів освіти; створенню сприятливих умов для підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників та осіб, які працюють з населенням, зокрема з питань формування у здобувачів освіти ставлення нетерпимості до корупції у всіх її проявах та рівнях; активному та системному проведенню інформаційно-просвітницьких заходів, спрямованих на формування ціннісних життєвих орієнтирів, не сумісних з участю у корупційних практиках (а саме: доброчесність, порядність, етичність, об'єднання зусиль заради спільних антикорупційних цілей тощо).

Вважаємо, що саме формування професії антикорупційного менеджера на базі профільних закладів вищої освіти могла би бути можливістю для розроблення спеціальних навчальних програм в Національному університеті цивільного захисту України для осіб, які в майбутньому планують працювати за відповідними напрямками, або підвищують кваліфікацію, що узгоджується з очікуваними результатами щодо проблеми пункт 2.1.3 «Антикорупційної стратегії 2020–2024 року» стосовно кваліфікаційних вимог та процесу якісного добору на посади уповноважених підрозділів/осіб ДСНС.

#### ***Список використаних джерел***

1. Оксана Пархоменко – Куцевіл. Розвиток системи антикорупційних інституцій в Україні: Державне управління та місцеве самоврядування, 2018, вип. 3 (38)

2. Зубкова Л. А. Сучасний стан і проблеми запобігання корупції в Україні. Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ. 2017. № 3 (104).

3. «Антикорупційна стратегія на 2020–2024 роки». URL: <https://nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2020/09/Antykoruptsiyna-strategiya-na-2020-2024-roky-za-rezultatamy-publichnyh-obgovoren-16.09.2020.pdf>.

***Овчаренко Леся Валеріанівна,***

доцент кафедри економічної безпеки  
та фінансових розслідувань Національної  
академії внутрішніх справ, кандидат  
економічних наук, доцент

### **ФУНКЦІЇ АНТИКОРУПЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ**

Кожній державі властиві певні функції, що відображають основні завдання та напрямки її діяльності. Вони конкретизують сенс держави як форми організації суспільства. Деякі з них, такі як функції оборони, підтримання (охорони) громадського порядку є базовими, оскільки саме необхідність їх здійснення призвела до зародження держави як історичної категорії.

В кінці XIX – на початку XX ст. нові потреби сформували нові функції. Такі, наприклад, як соціальні функції – забезпечення обов'язковою освітою, охороною здоров'я, соціальне забезпечення і

обов'язкове соціальне страхування, охорона природи та ін. Дані функції також стали досить типовими для сучасної державності. Не випадково в сучасному політичному лексиконі закріпилось поняття «соціальна держава».

Роль держави в становленні ринкової економіки з часів Дж. М. Кейнса ніхто не осперює. Мова йде лише про збільшення чи зменшення ролі держави в сучасній ринковій економіці.

В сучасному світі, в умовах глобалізаційних економічних процесів з'являються нові напрями та завдання державної політики, які змушують замислитись про нові функції.

Одне з таких завдань – коруптованість державного апарату. Досить поширена думка, що масштабна, системна корупція властива слаборозвиненим країнам. Дійсно, в країнах з розвинутою ринковою економікою та усталеними демократичними інститутами рівень корупції менше і в них порівняно невелика побутова корупція, яка зазвичай найбільш яскраво демонструє розкладання державного апарату.

Проте сьогодні жодна країна не може вважати себе «застрахованою» від корупції. Світ об'єднується, а отже, корупція стає вже не проблемою окремих країн, а світовою проблемою. Необхідно також звернути увагу на ряд факторів, які свідчать про небезпеку корупції для всіх, а не лише слаборозвинених країн.

Фактор перший. Взаємозалежність економік, в т.ч. фінансових ринків розвинутих країн та країн, що розвиваються, не тільки представляє собою певне благо, дозволяючи вільно переміщатися капіталам, товарам і послугам, а й істотно підвищує ризик різкого руйнування світової економічної системи в разі краху хоча б одного з великих ринків. Сьогодні ринок може зруйнуватися внаслідок підвищення рівня його корупційної складової.

Фактор другий. Високий рівень корупції стає зручним приводом для політичних спекуляцій і легко призводить до узурпації влади.

При відсутності постійної протидії корупції, вона має властивість розширюватися. Ось чому все більш очевидним для будь-якої держави стає необхідність здійснення постійної антикорупційної політики.

Проводячи антикорупційну політику, держава і суспільство можуть побачити, в чому полягають слабкості поліцейського, контрольного і судового механізмів, і скорегувати ці механізми, а головне, мінімізувати корупційні прояви в самих юрисдикційних органах.

**Антикорупційна політика** – постійно здійснювана, систематична, цілеспрямована діяльність держави у тісній співпраці з інститутами громадянського суспільства, що полягає у розробці, удосконаленні та реалізації стратегічних засад і тактичних заходів, спрямованих на усунення або блокування причин та умов корупції, удосконалення юридичної відповідальності за корупційні правопорушення та формування антикорупційної культури [1, с. 17].

**Антикорупційний менеджмент** – це вид організаційно-управлінської діяльності у сферах: управління ресурсами організації (фінансові, матеріальні, інформаційні), планування та організації діяльності, управління персоналом, спрямований на створення в державній організації системи запобігання і протидії корупції та усунення причин її виникнення [2].

Таким чином, ми бачимо, що антикорупційний менеджмент в його функціональному розгляді є складовою антикорупційної політики держави.

Виходячи з вищевикладеного матеріалу, можна виділити наступні функції антикорупційного менеджменту:

**Забезпечувальна** – забезпечення дотримання особами, що займають державні посади заборон, обмежень та вимог, встановлених з метою протидії корупції.

**Превентивна** – вжиття заходів по виявленню та усуненню причин та умов, що сприяють виникненню конфлікту інтересів при здійсненні повноважень особами, що працюють на державних посадах.

**Консультативна** – надання консультативної допомоги з питань застосування антикорупційного законодавства, а також при підготовці заяв про факти корупції.

**Захисна** – забезпечення дотримання законних прав та інтересів осіб, які повідомили про факт корупції.

**Контрольна** – здійснення в визначеному порядку перевірок про достовірність та повноту даних про доходи, наявне майно осіб, що займають державні посади або претендують на заміщення вакантних державних посад; контролю по організації роботи по профілактиці корупційних правопорушень та за дотриманням законодавства про протидію корупції; проведення антикорупційного моніторингу.

**Аналітична** – аналіз даних про доходи та майно, наданих особами, що займають державні посади або претендують на них.

#### ***Список використаних джерел***

1. Державна антикорупційна політика і запобігання та протидія корупції на публічній службі в органах державної влади і органах місцевого самоврядування: монографія / автор.кол.: В.В. Василевич, Т.Е. Василевська, В.Ф. Нестерович, Є.В. Расюк, А.В. Савченко, В.Л. Федоренко (кер.) та ін.; за ред. проф. Ю.В.Ковбасюка і проф. В.Л. Федоренка. – К.: Видавництво Ліра – К., НАДУ – 2016. – 524 с.

2. Яременко С., Яременко О. Антикорупційна програм як інструмент антикорупційного менеджменту державної організації / «Держслужбовець», 2016, № 1. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/ds/2016/january/issue-1/article-14777.html>.